

รูปแบบการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน*

THE MODEL FOR LEARNING RESOURCES UTILIZATION IN DEVELOPMENT LEARNING AND TEACHING

สมชาย แก้วเกษเกี้ยว¹

Somchai kheawketkeung¹

โรงเรียนชุมชนบ้านยางสีสุราช

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2¹

Chumchon Ban Yang Srisurat School

Maha Sarakham Primary Educational Service Area Office 2¹

Email : som.282515@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน ความต้องการพัฒนาและใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน 2) เพื่อสร้างรูปแบบการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน 3) เพื่อทดลองใช้รูปแบบการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน และ 4) เพื่อพัฒนารูปแบบการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนใช้การวิจัยและพัฒนา กำหนด กลุ่มเป้าหมายเป็นการกำหนดตามความสอดคล้องกับกระบวนการของการวิจัย ดังนี้ 1) กลุ่มเป้าหมายในการศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการพัฒนาและใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน ได้แก่ ครูปฏิบัติการสอนในโรงเรียนชุมชนบ้านยางสีสุราช จำนวน 7 คน ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ครูระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 จำนวน 7 คน และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 จำนวน 143 คน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาของโรงเรียนชุมชนบ้านยางสีสุราช จำนวน 64 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยใช้สถิติ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า 1. สภาพปัจจุบันของการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนอยู่ในระดับปานกลาง ความต้องการในการพัฒนาและใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนอยู่ในระดับมากที่สุด 2. รูปแบบการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 การวางแผน(P=planning) ขั้นตอนที่ 2 พัฒนาแหล่งเรียนรู้(D=development) ขั้นตอนที่ 3 การจัดการเรียนรู้(I=instructional) ขั้นตอนที่ 4 ประเมินผล(E=evaluate) 3. รูปแบบการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนโดยภาพรวมมีการปฏิบัติ/เห็นด้วยอยู่ในระดับมาก

ที่สุด และการสอบถามความพึงพอใจเกี่ยวกับรูปแบบการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน มีความพึงพอใจโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดเช่นกัน ทั้งนี้ เนื่องจากรูปแบบการใช้แหล่งเรียนรู้ เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนมีความหลากหลาย มีความเหมาะสมกับนักเรียน และสามารถเรียนรู้ได้ตามความสนใจ นอกจากนี้ครูก็มีแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับนักเรียน 4. ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาโดยภาพรวมเห็นด้วยกับรูปแบบการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนอยู่ในระดับมากที่สุดที่เป็นเช่นนี้เพราะการพัฒนาในรูปแบบการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน มีขั้นตอนการพัฒนาแบบที่ชัดเจน มีรูปแบบการดำเนินการที่สอดคล้องการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ แนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และหลักการของการเรียนรู้

คำสำคัญ : 1. แหล่งเรียนรู้ 2. รูปแบบ 3. พัฒนาการเรียนการสอน

ABSTRACT

The purposes of the study were to: 1) to study the current state desirable state and learning resources utilization in development learning and teaching, 2) to create a model for learning resources utilization in development learning and teaching, 3) to experiment the model for learning resources utilization in development learning and teaching and 4) to develop of model for learning resources utilization in development learning and teaching by applying research and development. The target group is defined according consists of 1) the target group in studying the current conditions and needs to develop and use learning resources to improve teaching and learning. These included 7 teachers in Chumchon Ban Yang Srisurat School, 5 experts, 7 teachers in grades 1-6, and 143 students in grades 1-6, who were involved in the educational management of the Chumchon Ban Yang Srisurat School of 64 person. Data were statistically analyzed by percentage, mean and standard deviation.

The results of the study indicated that: 1) Current conditions The need to develop and use learning resources to improve teaching and learning In general, the current state of using learning resources to improve teaching and learning. Moderate level. The need to develop and use learning resources to improve teaching and learning at the highest level. 2. The model for Learning Resources Utilization in development Learning and Teaching consists of 4 steps: Step 1: Planning (P=planning) Step 2: Developing

learning resources. (D=development) Step 3 Learning Management (I=instructional) Step 4 Evaluate (E=evaluate) and the results of the assessment of the implementation model according to the model from the interviews with experts to consider the suitability and the possibility of a model of using learning resources to improve teaching and learning It is appropriate, clear and feasible to use. Because it is a model that can learn various activities related to real life in all 8 learning subject groups and according to their interests. 3. The model for learning resources utilization in development learning and teaching consists of as a whole had practice/agreeing at the highest level, and the satisfaction questionnaire about the model of using learning resources to improve teaching and learning was at the highest level. The overall satisfaction was at the highest level, and this is because the patterns of using learning resources to develop teaching and learning are diverse. Suitable for students and can learn according to their interests In addition, teachers have guidelines for organizing learning activities that are suitable for students. 4. The people involved in educational management as a whole agreed with the model of using learning resources to improve teaching and learning at the highest level. Because of the development of patterns of using learning resources to improve teaching and learning, there is a clear pattern development process. There is an action model that is consistent with the education management in accordance with the National Education Act. Guidelines for learning management according to the core curriculum of basic education and principles of learning.

Keywords : 1. Learning Resources Utilization 2. Model 3. Development of Learning and Teaching

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

ประเทศไทยได้ให้ความสำคัญด้านการศึกษาในฐานะกลไกหลักของการพัฒนาประเทศตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 ว่าด้วยการวางเป้าหมาย ยุทธศาสตร์ในการพัฒนาระบบการศึกษา และทิศทางการจัดการศึกษาของประเทศ โดยจะมุ่งเน้นจัดการศึกษาให้คนไทยทุกคนทุกวัยมีโอกาสและความเสมอภาคในเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพ โดยมีการพัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ เพื่อพัฒนากำลังคนให้มีความสามารถด้านการทำงานที่สอดคล้องกับความต้องการในการพัฒนาประเทศและสามารถแข่งขันกับต่างประเทศได้ ดังนั้นการศึกษาจึงมีความสำคัญ

เป็นอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการส่งเสริมให้บุคคลได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึงและเท่าเทียมกัน ซึ่งในสังคมข้อมูลข่าวสารยุคปัจจุบันมีความรู้และวิทยาการใหม่ๆ เกิดขึ้นมากมาย จึงทำให้ความรู้มีมากกว่าการถ่ายทอดภายในห้องเรียน หรือจากครูผู้สอน การถ่ายทอดความรู้และวิทยาการต่างๆ จึงมีความหลากหลายมาก (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) การปฏิรูปการศึกษาไทย 4.0 ซึ่งในยุคนี้เป็นการศึกษาที่ช่วยทำให้เศรษฐกิจดำเนินไปอย่างรวดเร็ว ประกอบกับวิวัฒนาการด้านสื่อการเรียนรู้ที่เข้ามาอย่างแพร่หลายผ่านช่องทางสื่อดิจิทัลในรูปแบบต่างๆ ซึ่งนอกเหนือจากการเข้าถึงสื่อผ่านเทคโนโลยีแล้วนั้น การพัฒนาระบบการศึกษาเพื่อการเรียนรู้ต้องมีนวัตกรรมทางการศึกษา ที่เป็นผลจากการศึกษาวิจัยและพัฒนาของนักการศึกษาและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทางการศึกษา เพื่อให้ได้หลักการและแนวทางการปฏิบัติด้านการจัดการศึกษาตามหลักการในสถานศึกษาและแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ (ไพฑูริย์ สีนลาร์ตัน, 2559) จึงมีการจัดตั้งแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกรูปแบบ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และแก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 25 กล่าวว่า รัฐต้องส่งเสริมการดำเนินงานและจัดตั้งแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกรูปแบบ ได้แก่ ห้องสมุดประชาชน พิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ สวนสัตว์ สวนสาธารณะ สวนพฤกษศาสตร์ อุทยานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ศูนย์การกีฬาและนันทนาการ แหล่งข้อมูลและแหล่งการเรียนรู้อื่นอย่างพอเพียงและมีประสิทธิภาพ โดยให้ผู้เรียนมีอิสรภาพในการเลือกตามความสนใจของผู้เรียนเอง ส่งเสริมความคิดริเริ่ม และทักษะในรูปแบบต่างๆ ที่เน้นการนำไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน ยังรวมไปถึงภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีคุณค่าควรต่อการเก็บรักษาเพื่อการดำรงไว้เพื่อได้เรียนรู้วัฒนธรรมประเพณีในยุคอดีตได้อีกทั้งเสริมสร้างให้เกิดการเรียนรู้ได้ในทุกที่ทุกเวลา (สุพล ฉุนแสนดี, 2555) ดิเรก พรสีมา (2543) กล่าวถึงความสำคัญของแหล่งเรียนรู้ว่า เป็นแหล่งความรู้ที่นักเรียนสามารถไปค้นคว้าหาความรู้ได้ทั้งในเวลาก่อนและหลังเลิกเรียนและในวันหยุดราชการและยังเน้นแหล่งเรียนรู้ที่นักเรียนจากหลายชุมชนมาใช้ร่วมกันได้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543) ได้กล่าวถึงความสำคัญในลักษณะของการใช้แหล่งเรียนรู้สนับสนุนการจัดการเรียนว่า ช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างมีความสุข เรียนรู้แบบองค์รวม ได้ฝึกคิดและฝึกปฏิบัติจริง ได้เรียนรู้ร่วมกับบุคคลอื่นและได้เรียนรู้ตามความถนัดของตนเอง จะเห็นได้ว่าการจัดการศึกษาโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น ก่อให้เกิดสังคมแห่งการเรียนรู้และการเรียนรู้ตลอดชีวิต ตามแนวคิดของ ศิริกาญจน์ โกสุมภ์ และดารณี คำจันนัง (2545) กิ่งแก้ว อารีรักษ์ (2548) และสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2553) ได้นิยามความสำคัญของแหล่งเรียนรู้ที่มีต่อผู้เรียนและการจัดการเรียนรู้ไว้ว่า แหล่งเรียนรู้มีความสำคัญต่อผู้เรียน คือผู้เรียนได้เรียนรู้จากสภาพชีวิตจริง สามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ช่วยให้เกิดการพัฒนาคุณภาพชีวิตของตน ครอบครัว และชุมชนตามระบบความสัมพันธ์ผ่านบุคคล สถานที่ และบริบททางสังคม เรียนในสิ่งที่มีคุณค่า มีความหมายต่อชีวิต ทำให้เห็นคุณค่า มองเห็นความสำคัญของสิ่งที่เรียน สามารถเชื่อมโยงความรู้ท้องถิ่นสู่ความรู้สากล สิ่งที่อยู่ใกล้ตัวไปสู่สิ่งที่ อยู่ไกลตัวได้อย่างเป็นรูปธรรม เห็นความสำคัญของการอนุรักษ์ และ

พัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่น วัฒนธรรม ทรัพยากร และสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นได้อย่างต่อเนื่อง ได้มีส่วนร่วม
 ร่วมในองค์กรท้องถิ่น บุคคล และครอบครัวในการพัฒนาท้องถิ่น และได้เรียนรู้จากแหล่งการเรียนรู้ที่
 หลากหลาย ได้ลงมือปฏิบัติจริง ส่งผลให้ เกิด การแสวงหาความรู้ เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ เห็น
 ความสำคัญของแหล่งเรียนรู้ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ คือฝึกปฏิบัติจริง ค้นคว้าหาความรู้ได้ด้วยตนเอง
 การทำงานเป็นกลุ่มร่วมคิดร่วมทำการแก้ปัญหา ซึ่งจะช่วยให้เกิดการเรียนรู้ และทักษะกระบวนการ
 ต่างๆ ฝึกทักษะการสังเกต การเก็บข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล การรู้ความหมายและการสรุปความ คิด
 แก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ ประเมินผลการทำงานได้ด้วยตนเอง นำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ แหล่ง
 เรียนรู้เป็นสื่อการสอนของครู ผู้สอนเป็นเพียงที่ปรึกษา ให้ความรู้ ให้คำแนะนำและให้การสนับสนุน
 ถึงแม้ว่าความสำคัญการใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นเพื่อการจัดการศึกษา จะได้รับการส่งเสริมจาก
 หน่วยงานทางการศึกษาโดยกำหนดเป็นนโยบายดังกล่าวข้างต้นก็ตาม แต่ในสภาพของการใช้แหล่ง
 เรียนรู้ในสถานศึกษาก็ยังพบว่า สภาพปัจจุบันและปัญหาตามรายงานการวิจัยการจัดการศึกษาของ
 สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2553) ยังพบปัญหาสำคัญ คือ ปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่
 ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า การสอนของครูส่วนใหญ่
 เน้นการบรรยาย การใช้สื่อนวัตกรรมประกอบการสอนมีน้อย กิจกรรมไม่ฝึกฝนให้นักเรียนศึกษา
 ค้นคว้าจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย และขาดการส่งเสริมให้นักเรียนได้รับประสบการณ์ตรง

โรงเรียนชุมชนบ้านยางสีสุราช เป็นโรงเรียนขนาดกลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
 ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 เปิดสอนตั้งแต่ชั้นอนุบาลปีที่ 2 – ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีนักเรียน
 190 คน มีครู 9 คน จากผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม (พ.ศ.255 -2558) ของโรงเรียน
 ชุมชนบ้านยางสีสุราช ที่ประเมินเมื่อวันที่ 18 สิงหาคม พ.ศ.2554 ได้เสนอแนะว่าผู้เรียนยังขาด
 ความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร โดยเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ภาษาไทย
 คณิตศาสตร์ สุขศึกษาและพลศึกษา ศิลปะ และการงานอาชีพและเทคโนโลยี ควรพัฒนาในจุดนี้
 เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ได้เต็มศักยภาพและรักการเรียนรู้อย่างตลอดชีวิต
 (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน), 2554)

ในปีการศึกษา 2563ได้มีการระดมความคิดจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะ
 ครู และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา เพื่อวิเคราะห์สภาพปัญหาในการจัดทำแผนพัฒนา
 การศึกษา ปี 2563พบว่า สาเหตุที่ทำให้การจัดการเรียนการสอนไม่ประสบผลสำเร็จอาจเป็นเพราะ
 โรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไม่สอดคล้องกับความสนใจและความต้องการของผู้เรียน
 โรงเรียนมีและมีแหล่งเรียนรู้ที่จะให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าไม่ครบทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้

จากเหตุผลและความจำเป็นดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการพัฒนารูปแบบการใช้
 แหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนเพื่อเป็นพัฒนาการเรียนรู้นักเรียนและเป็นแนวทางใน
 การจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนให้ประสบผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 2.1 เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน ความต้องการพัฒนาและใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน
- 2.2 เพื่อสร้างรูปแบบการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน
- 2.3 เพื่อทดลองใช้รูปแบบการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน
- 2.4 เพื่อพัฒนารูปแบบการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน

3. ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

- 3.1 ได้ข้อมูลสภาพปัจจุบัน ความต้องการและแนวทางในการพัฒนาและใช้แหล่งเรียนรู้
- 3.2 ได้รูปแบบการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนของโรงเรียนชุมชนบ้านยางสีสุราช
- 3.2 สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้แนวทางในการพัฒนาและใช้แหล่งเรียนรู้ โดยใช้เป็นข้อสารสนเทศ กำกับ นิเทศ ติดตามและประเมินผลเพื่อเป็นการพัฒนาสถานศึกษาต่อไป

4. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง รูปแบบการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนเป็นการวิจัยและพัฒนา ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบันความต้องการพัฒนาและใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนกลุ่มเป้าหมายในการศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการพัฒนาและใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนได้แก่ครูปฏิบัติการสอนในโรงเรียนชุมชนบ้านยางสีสุราช จำนวน 7 คน โดยการใช้แบบสอบถามความคิดเห็นเครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับที่มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.87 วิเคราะห์โดยใช้สถิติค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน กลุ่มเป้าหมายในการศึกษาความต้องการพัฒนาและใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนได้แก่ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน โดยการสัมภาษณ์ทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการวิเคราะห์เนื้อหา

ขั้นตอนที่ 2 สร้างรูปแบบการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนกลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ขององค์ประกอบของรูปแบบได้แก่ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบมีปฏิสัมพันธ์ทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการวิเคราะห์เนื้อหา

ขั้นตอนที่ 3 ทดลองใช้รูปแบบการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนกลุ่มเป้าหมายในการดำเนินทดลองใช้รูปแบบ ได้แก่ ครูระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 จำนวน 7 คน และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 จำนวน 143 คน ของโรงเรียนชุมชนบ้านยางสีสุราชโดยใช้แบบสอบถาม

ความคิดเห็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับที่มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.83 วิเคราะห์โดยใช้สถิติค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ขั้นตอนที่ 4 พัฒนารูปแบบการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนกลุ่มเป้าหมายในการพัฒนารูปแบบได้แก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาของโรงเรียนชุมชนบ้านยางสีสุราช จำนวน 64 คน โดยการเลือกแบบเจาะจงด้วยการจัดประชาพิจารณ์แล้วตอบแบบสอบถามความคิดเห็นโดยใช้แบบสอบถามความคิดเห็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับที่มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.85 วิเคราะห์โดยใช้สถิติค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5. ผลการวิจัย

5.1 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน ความต้องการพัฒนาและใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน พบว่า สภาพปัจจุบันของการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนตามความคิดเห็นของครูผู้สอนอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu=2.92$) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ครูต้องการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน รองลงมาคือโรงเรียนมีการนำนักเรียนไปศึกษาในแหล่งเรียนรู้ การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้สามารถบูรณาการการเรียนรู้อันได้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูมีการจัดการเรียนรู้โดยให้นักเรียนค้นคว้าหนังสือ วารสาร สิ่งพิมพ์จากห้องสมุดส่วนความต้องการในการการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu=4.54$) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่หนังสือในห้องสมุดมีปริมาณเพียงพอกับนักเรียน รองลงมาคือ การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้สามารถบูรณาการการเรียนรู้อันได้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ครูมีการจัดการเรียนรู้จากสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียนและมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยให้นักเรียนสืบค้นข้อมูลแหล่งเรียนรู้

ความต้องการพัฒนาและใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ สรุปได้ว่าการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนเป็นการจัดการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม สอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่ 2 (พ.ศ. 2552-2561) การใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนเป็นแนวทางที่ควรดำเนินการในโรงเรียน เป็นแนวทางที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามความสนใจจะต้องให้นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองมากที่สุด โดยโรงเรียนต้องจัดแหล่งเรียนรู้ ที่หลากหลาย จัดสภาพแวดล้อม ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ ห้องสมุดที่เหมาะสมต่อการเรียนรู้ให้ผู้เรียนและควรกำหนดไว้ในโครงสร้างหลักสูตรหรือแผนปฏิบัติการของโรงเรียน

จากการสังเคราะห์องค์ประกอบหลักเกี่ยวกับรูปแบบการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากการศึกษาในขั้นที่ 1-3 มาสังเคราะห์รูปแบบการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 การวางแผน(P=planning) ขั้นตอนที่ 2 พัฒนาแหล่ง

เรียนรู้(D=development) ขั้นตอนที่ 3 การจัดการเรียนรู้(I=instructional) ขั้นตอนที่ 4 ประเมินผล (E=evaluate)

5.2 ผลการสร้างรูปแบบการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ประกอบด้วย ขั้นตอนที่ 1 การวางแผน(P=planning) ออกแบบและวางแผนการบริหารจัดการศึกษาด้านแหล่งเรียนรู้ กำหนดกลยุทธ์ในการนำแหล่งเรียนรู้มาใช้ในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตร จุดประสงค์ บทเรียน หน่วยการเรียนรู้ ขั้นตอนที่ 2 พัฒนาแหล่งเรียนรู้(D=development) พัฒนาปรับเปลี่ยนแหล่งเรียนรู้ให้สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนหลักสูตรสถานศึกษา สังคมและวัฒนธรรม ปรับปรุงอาคารสถานที่ ขั้นตอนที่ 3 การจัดการเรียนรู้(I=instructional) กระบวนการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ดังนี้ 1)กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย มีเวทีเสวนาภาษาไทย อนุสรณ์สุนทรภู่ กระทั่งความรู้ 2)กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ มีสื่อ CAI สื่อการเรียนรู้ที่นักเรียนและครูผลิต 3)กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มีเครื่องทำน้ำพุ กังหันลม กังหันน้ำ สวนสมุนไพร 4)กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม มีพระพุทธรูป สถานที่ปฏิบัติธรรม ห้องภูมิปัญญา ป้ายนิเทศเกี่ยวกับสาระประวัติศาสตร์ 5)กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ มีป้ายนิเทศเกี่ยวกับพยัญชนะ A-Z แถบประโยค 6)กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปศึกษา มีมุมศิลปะ มุมฝึกซ้อมดนตรีนาฏศิลป์ การจัดนิทรรศการ 7)กลุ่มสาระการเรียนรู้ สุขศึกษาและพลศึกษา มีสนามกีฬาเพื่อสุขภาพ 8)กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ มีบ่อเลี้ยงปลา สวนพืชผักสวนครัว ขั้นตอนที่ 4 ประเมินผล(E=evaluate) ประเมินความพึงพอใจการใช้แหล่งเรียนรู้ โดยผู้เกี่ยวข้องการจัดการศึกษาผลการประเมินการดำเนินการตามรูปแบบจากการสัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้และเสนอแนะให้ปรับปรุงรูปแบบการใช้แหล่งเรียนรู้ เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน ดังนี้ 1)โครงสร้างรูปแบบการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนที่สร้างขึ้น มีความสอดคล้องกับหลักการ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการการศึกษาและพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม 2)โครงสร้างของรูปแบบการใช้แหล่งเรียนรู้ เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน มีความเหมาะสม ชัดเจนแต่ควรเขียนคำอธิบายการดำเนินการให้ชัดเจน 3)โครงสร้างรูปแบบการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน สามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ กับนักเรียนได้เนื่องจากเป็นรูปแบบได้เรียนกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับชีวิตจริง เรียนรู้จากการปฏิบัติด้วยตนเอง มีกิจกรรมหรือการเรียนรู้ให้นักเรียนเลือกเรียนหลากหลาย และมีประโยชน์กับครูเนื่องจากครู จะได้มีแนวทางในการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย ส่วนประสิทธิภาพในการดำเนินการดำเนินงานนั้นขึ้นอยู่กับบริบทและการบริหารงานของโรงเรียน 4)องค์ประกอบและกิจกรรมในรูปแบบนั้นมีเพียงพอต่อการ จัดกิจกรรมไม่ควรมีมากกว่านี้เพราะจะทำให้เป็นภาระในการจัดการเรียนการสอนของครูและนักเรียน

5.3 ผลการทดลองใช้รูปแบบการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนมีดังนี้

5.3.1 ผลการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้รูปแบบการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนของครูปฏิบัติการสอนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 โรงเรียนโรงเรียนชุมชนบ้านยางสีสุราช พบว่า รูปแบบการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนโดยภาพรวมมีการปฏิบัติ/เห็นด้วยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu=4.51$)

5.3.2 ผลการศึกษาความพึงพอใจเกี่ยวกับการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนของนักเรียนโรงเรียนชุมชนบ้านยางสีสุราช พบว่า ความพึงพอใจเกี่ยวกับการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนของนักเรียนโรงเรียนชุมชนบ้านยางสีสุราช โดยภาพรวมมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu=4.51$)

5.4 ผลการพัฒนารูปแบบการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนผู้วิจัยได้ดำเนินการสอบถามความคิดเห็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนและศึกษาความคิดเห็นผลการพัฒนารูปแบบการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาโรงเรียนชุมชนบ้านยางสีสุราช พบว่า โดยภาพรวมระดับความคิดเห็นเห็นด้วยกับรูปแบบการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu=4.70$)

6. อภิปรายผลการวิจัย

จากการดำเนินการวิจัยตามกระบวนการ 4 ขั้นตอน ได้รูปแบบการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน พบประเด็นที่สำคัญนำมาอภิปรายดังต่อไปนี้

6.1 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน ความต้องการพัฒนาและใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน อยู่ในระดับปานกลาง ความต้องการในการการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ความต้องการพัฒนาและใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ สรุปได้ว่าการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนเป็นการจัดการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม สอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่ 2 (พ.ศ. 2552-2561) การใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนเป็นแนวทางที่ควรดำเนินการในโรงเรียน เป็นแนวทางที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามความสนใจจะต้องให้นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองมากที่สุด โดยโรงเรียนต้องจัดแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย จัดสภาพแวดล้อม ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ ห้องสมุดที่เหมาะสมต่อการเรียนรู้ให้ผู้เรียนและควรกำหนดไว้ในโครงสร้างหลักสูตรหรือแผนปฏิบัติการของโรงเรียนซึ่งสอดคล้องกับประสิทธิ์ พิทักษ์คงวงศ์ (2554) ที่ได้ศึกษาการจัดการแหล่งเรียนรู้ชุมชนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี พบว่า การจัดการแหล่งเรียนรู้ชุมชนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี ในภาพรวมดำเนินการอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาแต่ละแหล่งเรียนรู้ในชุมชน พบว่า แหล่ง

เรียนรู้ประเภทศิลปะ วัฒนธรรม และจารีตประเพณี มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ส่วนแหล่งเรียนรู้ชุมชน ประเภทบุคคล และองค์กรในชุมชนชุมชนทรัพยากรธรรมชาติและทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้น แหล่งเรียนรู้ชุมชน ประเภทอาคารสถานที่และสิ่งก่อสร้างและแหล่งเรียนรู้ชุมชน ประเภทสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อเปรียบเทียบ การจัดการแหล่งเรียนรู้ชุมชนตามขนาดสถานศึกษาประเภทสถานศึกษาและที่ตั้งของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่าขนาดสถานศึกษา ประเภทสถานศึกษาและที่ตั้งของสถานศึกษาที่แตกต่างกัน มีการดำเนินงานการจัดการแหล่งเรียนรู้ชุมชนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในจังหวัดปทุมธานีต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และการจัดการแหล่งเรียนรู้ประเภทชุมชนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี ที่พบปัญหา ได้แก่งบประมาณและแหล่งเรียนรู้ไม่เพียงพอต่อความต้องการ ข้อเสนอแนะ คือ สนับสนุนงบประมาณให้เพียงพอ และควรมีการซ่อมแซมบำรุงรักษาแหล่งเรียนรู้ชุมชนประเภทต่างๆ สอดคล้องกับ Mullins (1999) ที่ได้ทำการศึกษาผลกระทบที่มีต่อครูและนักเรียนจากการไปศึกษา นอกสถานที่โดยใช้พิพิธภัณฑ์ทางธรรมชาติทำให้ครูและนักเรียนมีชีวิตใหม่และเกิดแรงจูงใจสำหรับ อุปสรรคของการจัดการศึกษานอกสถานที่คือครูผู้สอนจะปิดกั้นตนเองเพราะกลัวการพานักเรียนไป นอกสถานที่และเขาเชื่อว่างานวิจัยนี้เป็นแบบอย่างของการจัดการศึกษานอกสถานที่โดยใช้พิพิธภัณฑ์ ทางธรรมชาติต่อไป

6.2 ผลการสร้างรูปแบบการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 การวางแผน(P=planning) ขั้นตอนที่ 2 พัฒนาแหล่งเรียนรู้(D=development) ขั้นตอนที่ 3 การจัดการเรียนรู้(I=instructional) ดังนี้ 1)กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย มีเวทีเสวนา ภาษาไทย อนุสรณ์สุนทรภู่ กระท่อมความรู้ 2)กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ มีสื่อ CAI สื่อการเรียนรู้ที่นักเรียนและครูผลิต 3)กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มีเครื่องทำน้ำพุ กังหันลม กังหันน้ำ สวนสมุนไพร 4)กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม มีพระพุทธรูป สถานที่ปฏิบัติธรรม หอสมุดปัญญา ป้ายนิเทศเกี่ยวกับสาระประวัติศาสตร์ 5)กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาต่างประเทศ มีป้ายนิเทศเกี่ยวกับพยัญชนะ A-Z แถบประโยค 6)กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปศึกษา มีมุมศิลปะ มุมฝึกซ้อมดนตรีนาฏศิลป์ การจัดการนิทรรศการ 7)กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา มีสนามกีฬาเพื่อสุขภาพ 7)กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ มีบ่อเลี้ยงปลา สวนพืชผักสวนครัว

ขั้นตอนที่ 4 ประเมินผล(E=evaluate) ประเมินความพึงพอใจการใช้แหล่งเรียนรู้โดยผู้เกี่ยวข้อง การจัดการศึกษา และผลการประเมินการดำเนินการตามรูปแบบจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อ พิจารณาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน มีความเหมาะสม ชัดเจน มีหลักการที่สอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้และพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม มีความเป็นไปได้ สามารถนำไปใช้เนื่องจากเป็น

รูปแบบที่ได้เรียนรู้กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับชีวิตจริง มีกิจกรรมหรือการเรียนรู้ให้นักเรียนเลือกเรียนหลากหลายและตามความสนใจ ซึ่งสอดคล้องกับ พยุง ใบแย้ม (2558) ที่ศึกษาการพัฒนา รูปแบบการใช้แหล่งการเรียนรู้ในท้องถิ่นที่เหมาะสมเพื่อการจัดการศึกษาในระดับประถมศึกษา พบว่า รูปแบบการใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น ศึกษาจากการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ และการวิพากษ์สนทนากลุ่มประกอบด้วย 7 ขั้นตอน PAISLDA ดังนี้ ขั้นที่ 1 การวางแผน(P=planning) ขั้นที่ 2 การวิเคราะห์ (A=analysis) ขั้นที่ 3 การจัดการเรียนรู้(I=instructional) ขั้นที่ 4 การให้บริการ(S=service) ขั้นที่ 5 การเชื่อมโยงความรู้สู่สากล (L=linked to global) ขั้นที่ 6 พัฒนาแหล่งเรียนรู้(D=development) ขั้นที่ 7 ประเมินผลและเผยแพร่(A=asses and spreads) สอดคล้องกับ กมลวรรณ คุณาสวัสดิ์ (2560) ที่ได้ศึกษาแนวทางการบริหารและการจัดการแหล่งเรียนรู้ที่ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนปิยะพรพิทยา พบว่าแนวทางการบริหารและการจัดการแหล่งเรียนรู้ที่ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนปิยะพรพิทยา ได้แก่ 1)การวางแผนการใช้แหล่งเรียนรู้ 2)การปฏิบัติตามแผนการใช้แหล่งเรียนรู้ 3)การติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล และ 4)การพัฒนา ปรับปรุงแก้ไข ข้อบกพร่อง

6.3 ผลการทดลองใช้รูปแบบการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนจากการสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้รูปแบบการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนของครู ปฏิบัติการสอนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 โรงเรียนโรงเรียนชุมชนบ้านยางสีสุราช พบว่า รูปแบบการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนโดยภาพรวมมีการปฏิบัติ/เห็นด้วยอยู่ในระดับมากที่สุด ความพึงพอใจเกี่ยวกับการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนของนักเรียนโรงเรียนชุมชนบ้านยางสีสุราช พบว่าความพึงพอใจเกี่ยวกับการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนของนักเรียนโรงเรียนชุมชนบ้านยางสีสุราช โดยภาพรวมมีความพึงพอใจต่อการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ กิ่งแก้ว อารีรักษ์ (2548) ที่ได้ศึกษาเรื่องความสำคัญของแหล่งเรียนรู้ พบว่า กระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้เรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยอาศัยการมีปฏิสัมพันธ์กับสื่อที่หลากหลาย ช่วยเสริมสร้างการเรียนรู้ให้ลึกซึ้งขึ้น โดยใช้เวลาในการรวบรวมข้อมูลสะท้อนความคิดเห็นจากแหล่งการเรียนรู้ สอดคล้องกับการศึกษาของ ประสิทธิ์ แก้วบ่อ (2550) ที่ได้ศึกษาการดำเนินงานเพื่อการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนบ้านน้ำเกียงโนนสว่าง อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ผลการศึกษาพบว่า พบว่าหลังพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนบ้านเกียงโนนสว่าง และสามารถนำไปใช้ในการจัดกระบวนการเรียนการสอน จนเกิดผลดีต่อผู้เรียน

6.4 ผลการพัฒนา รูปแบบการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนดำเนินการสอบถามความคิดเห็นผลการใช้รูปแบบการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาโรงเรียนชุมชนบ้านยางสีสุราช พบว่าโดยภาพรวมระดับความคิดเห็นเห็นด้วยกับรูปแบบการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนอยู่ในระดับมากที่สุด ที่เป็นเช่นนี้

เพราะการพัฒนา รูปแบบการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน มีขั้นตอนการพัฒนา รูปแบบที่ชัดเจน มีรูปแบบการดำเนินการที่สอดคล้องการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ แนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และหลักการของการเรียนรู้ตามรูปแบบยังมีความเหมาะสมต่อการดำเนินการ สอดคล้องกับ กระทรวงศึกษาธิการ (2544) ที่กล่าวถึงแนวปฏิบัติในการดำเนินการใช้แหล่งเรียนรู้ว่าการดำเนินการใช้แหล่งเรียนรู้การปฏิบัติการใช้แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนหรือในท้องถิ่น เพื่อประโยชน์ในการจัดการเรียนรู้และให้เกิดประโยชน์สูงสุด และคุ้มค่าต่อผู้เรียนมากที่สุดสอดคล้องกับงานวิจัยของ พยุ่ง ไบแย้ม (2558) ที่ศึกษาการพัฒนา รูปแบบการใช้แหล่งการเรียนรู้ในท้องถิ่นที่เหมาะสมเพื่อการจัดการศึกษาในระดับประถมศึกษา พบว่า องค์ประกอบของความเป็นแหล่งเรียนรู้มีความเกี่ยวข้องกับประสานสัมพันธ์กันคือการบริหารจัดการศึกษาโดยใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การจัดการเรียนการสอนโดยใช้แหล่งเรียนรู้ คุณภาพผู้เรียนจากการใช้แหล่งเรียนรู้การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง การนิเทศการศึกษาจากการใช้แหล่งเรียนรู้และการให้บริการแหล่งเรียนรู้ สอดคล้องกับ ชนิดา วิสะมิตนันท์ (2541) ที่ได้ศึกษาพบว่า วิธีการประเมินผลการใช้แหล่งเรียนรู้ของโรงเรียน เพื่อทราบความสำเร็จของการดำเนินงานในรอบปีหรือประเมินผลเป็นระยะตลอดปีการศึกษา 1)การประเมินก่อนการใช้แหล่งเรียนรู้ 2)การประเมินระหว่างการใช้แหล่งเรียนรู้ และ 3)การประเมินหลังการใช้แหล่งเรียนรู้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Indriyanto (1993) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาอิทธิพลของแหล่งเรียนรู้ในบ้านกับแหล่งเรียนรู้ในชุมชน ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับประถมศึกษาในประเทศอินโดนีเซียพบว่าในระหว่างตัวแปรบ้านและแหล่งเรียนรู้ในชุมชนผู้ปกครองและชุมชนมีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน เพราะผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์สูงขึ้น

จากการดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ ได้บังเกิดผลกับโรงเรียน ครู ผู้ปกครอง ชุมชนและนักเรียน ระหว่างปีการศึกษา 2563 ดังนี้ 1)โรงเรียนได้รับคัดเลือกเป็นสถานศึกษาปลอดภัยดีเด่น ปีการศึกษา 2563 2)โรงเรียนได้รับรางวัลเสมา ป.ป.ส. ประเภทผลงานดีเด่น ระดับเงิน โครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัยปลอดยาเสพติดและอบายมุข ปีการศึกษา 2561 กระทรวงศึกษาธิการ 3)ครูได้รับรางวัลโรงเรียนต้นแบบสถานักเรียน ระดับเขตพื้นที่การศึกษาปีการศึกษา 2563 4)ครูมีรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลายเหมาะสมกับผู้เรียน 5)ครู มีความกระตือรือร้นในการพัฒนากระบวนการเรียนการสอน 6)โรงเรียนมีแหล่งเรียนรู้ให้บริการผู้ปกครองและชุมชนเข้ามาใช้บริการ 7)นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียน จำนวนนักเรียนขาดเรียนโดยไม่ทราบสาเหตุมีจำนวนลดลง 8)นักเรียนได้เรียนรู้ตามความถนัดและความสนใจของตนเอง และ 9)นักเรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

7. ข้อเสนอแนะ

7.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

7.1.1 หน่วยงานต้นสังกัดควรให้การสนับสนุนการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนของโรงเรียนอย่างเต็มที่และต่อเนื่อง

7.1.2 การนำนโยบายสู่การปฏิบัติควรใช้วิธีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย ข้อเสนอแนะการจัดการศึกษา

7.2 ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ปฏิบัติ

7.2.1 โรงเรียนจะต้องทำความเข้าใจกับครูผู้สอน นักเรียน ผู้ปกครอง เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปอย่างต่อเนื่อง

7.2.2 โรงเรียนจะต้องดำเนินการเตรียมความพร้อมด้านบุคลากร เช่น ครูผู้สอนผู้ดูแลแหล่งเรียนรู้ให้มีความสามารถในการใช้แหล่งเรียนรู้

7.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

7.3.1 ควรมีการศึกษาเชิงเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนจากรูปแบบการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน

7.3.2 ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับแนวทางในการบริหารแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน

8. บรรณานุกรม

กมลวรรณ คุณาสวัสดิ์. (2560). แนวทางการบริหารและการจัดการแหล่งเรียนรู้ที่ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนปิยะพรพิทยา. การศึกษาอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2544). หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. กรุงเทพฯ : พัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว).

กิ่งแก้ว อารีรักษ์. (2548). การจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบหลากหลาย. กรุงเทพฯ : อัลฟามีเลียนเนียม.

ชนิดา วิสะมิตนันท์. (2541). การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน. สงขลา : หน่วยศึกษานิเทศก์ กระทรวงศึกษาธิการ.

ดิเรก พรสีมา. (2543). ปฏิรูปการศึกษาไทยอย่างไร. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ ส.รุ่งทิพย์ออฟเซ็ท.

ประสิทธิ์ แก้วบ่อ. (2550). การดำเนินงานเพื่อพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนบ้านเก็ยงโนนสว่าง อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- ประสิทธิ์ พิทักษ์ชวงค์. (2554). การจัดการแหล่งเรียนรู้ชุมชนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการศึกษา. มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์.
- พยุง ใบแย้ม. (2558). การพัฒนารูปแบบการใช้แหล่งการเรียนรู้ในท้องถิ่นที่เหมาะสมเพื่อการจัดการศึกษาในระดับประถมศึกษา. ดุษฎีนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารเพื่อการพัฒนาการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.
- ไพฑูรย์ สีนลารัตน์ (2559). จะยกระดับคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานของกรุงเทพมหานครได้อย่างไร. กรุงเทพฯ : แม็คเอ็ดดูเคชั่น.
- ศิริกาญจน์ โกสุมภ์ และดารณี คำวัจนัง. (2546). สอนเด็กให้คิดเป็น. กรุงเทพฯ : ปกรณ์ศิลป์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2543). เอกสารการพัฒนาระบบการนิเทศการศึกษาโครงการนิเทศติดตามผลปีงบประมาณ 2543 นิเทศประสิทธิภาพการพัฒนากิจการนิเทศตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ : ศรีเมืองการพิมพ์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2543). นโยบายการส่งเสริมการศึกษาตลอดชีวิตของประเทศไทย. กรุงเทพฯ : ภาคพิมพ์.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). (2554). รายงานการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม (พ.ศ.2554-2558) ของโรงเรียนชุมชนบ้านยางสีสุราช. กรุงเทพฯ : สมศ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2553). ข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561). กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560-2579. กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟฟิค.
- สุพล ฉุนแสนดี. (2552). การสร้างสื่อการเรียนการสอนด้วยคอมพิวเตอร์. สืบค้นเมื่อ 15 มีนาคม 2560. จาก <https://sites.google.com/site/supoldee/supoldee/surinthr-run-4-1>
- Indriyanto, B. (1993). The relative contribution of home and community resources to primary student achievement in Indonesia. Ed.D. Dissertation. State University of New York at Albany.
- Mullins, L J. (1999). Management and organizational behavior. 5th ed. London : Financial Times /Pitman.